

Joka askel vei xianilaista lähemmäs kuolemaa. Pakkasta ei pohjoisnavan oloihin ollut kovin paljon, vain parikymmentä astetta, mutta viime tunnin aikana voimistuneessa pohjoistuudessa ne tuntuivat melkein neljältäkymmeneltä.

Naparetkeilijät selviävät viidessäkymmenessä pakkasasteessa ja kylmemmässäkin, kun päällä on kahdet villa-alusvaatteet ja tuulenpitävät untuvatakki ja -housut.

Gai Zhanhai oli melkein alasti.

Laihaa ylävartaloa verhosi vain ruudullinen flanellipaita, jalassa oli ohuet, polvesta risaiset kalsarit ja vihreät Adidas-lenkkarit. Vain karhunnahkainen hattu piti lämpöä.

Zhanhai tiesi paleltuvansa, jos jatkaisi eteenpäin, mutta samalla jokainen askel myös vei häntä kauemmas kuolemasta.

Miehestä, jota hän pakeni.

Jalat olivat jo lakanneet tuntemasta. Äärimmäisessä kylmydessä elimistön oli priorisoitava. Lämmin veri vetäytyi raajoista ja iholta pitämään sydäntä käynnissä. Jalat toimivat automaattisesti. Ne ennakoivat maaston esteitä, kiersivät tai ylittivät jäälohkareita, joita napajään pinnalle oli puristunut. Ne hakivat automaattisesti tasapainoa, kun Zhanhai liukasteli irtolumen peittämällä jäällä. Taivas leimusi vihreänä. Revontulet olivat niin kirkkaat, että kiinalainen erotti maaston muodot niiden valossa. Zhanhai oli odottanut kaamoksen loppua, hän oli halunnut nähdä jäisen maiseman kylpevän auringonpaisteessa ja kokea pohjoisnavan sellaisena kuin Kiinan arktisten ja antarktisten asioiden viraston kouluttajien näyttämässä kuvissa.

Avaruus hulmusi vihreänä, ja niin kirkkaasti revontulet loistivat nyt, että Zhanhai pelkäsi takaa-ajajan kohta näkevän hänet tasaisessa maastossa.

Karhunnahkan lämmittämät aivot lähettivät tunnottomiin jalkoihin käskyn, joka komensi ne korjaamaan kurssia enemmän länteen. Ainoa suunnitelmanpoikanen, jonka Zhanhai oli napyöhön paetessaan ennättänyt laatia, oli houkutella takaa-ajaja niin kauas jälle, että pääsisi itse hyödyntämään nopeuttaan ja kaartamaan takaisin lähtöpaikkaan.

Takaisin lämpimään.

Varastoon, jossa aseita säilytettiin.

Zhanhai haistoi suolan juuri ajoissa.

Hän pakotti jalat pysähtymään ennen kuin suistui napamereen. Kymmenen metriä leveä raitiojuna halkoi jäätä horisontista toiseen. Raitiojuna oli niin tuore, että sen peitoksi oli ennättänyt muodostua vain ohutta riitettä. Sysimustasta Jäämerestä kohoava huuru kääri revontulden valon pehmeään utuun.

Puolessa tunnissa raitiojuna muodostuva jääpeite kantaisi jos suksilla liikkuvan ihmisen. Zhanhaille ei ollut suksia eikä puolta tuntia aikaa. Xianilaisella oli niukan vaatetuksensa ohella vain merkinantopistooli. Kuin ihmeen kautta se roikkui vielä oikean käden tunnottomissa sormissa. Hän kääntyi selin raitiojuna ja nosti pistoolin kohti Adidas-tossuista vitilumeen jääneitä jälkiään. Jälkiä, jotka johdattaisivat takaa-ajajan hänen luokseen.

Ahtojään pintaan puristamat telit lojuivat hänen edessään avautuvassa tummassa maisemassa kuin valtavat harmaat sokerialat. Niiden välissä ei näkynyt minkäänlaista liikettä.

Zhanhain käsivarret tärisivät niin ettei pistooli tahtonut pysyä asennossaan. Koulutuksestaan hän tiesi, että elimistön puristusote raajojen verisuonista lakkaisi pian, jolloin lämmin veri virtaisi takaisin jääkylmiin käsiin ja jalkoihin. Pakkasessa veri jäähtyisi, ja kun jäähtynyt veri palaisi sydänlihakseen, sydämen lyöntitiheys alkaisi hidastua ja aivojen verensaanti vähentyä. Aivot lakkaisivat toimimasta, ja hän alkaisi hallusinoita. Jääkylmän ihon alla vielä

kiertävä veri tuntuisi aivan liian lämpimältä. Hänen tekisi mieli riisua.

Sitten hän kuolisi.

Zhanhai kuuli loiskahduksen juuri kun oli päättänyt lähteä takaisin omia jälkiään pitkin siinä toivossa, että takaa-ajaja olisi eksynyt.

Jos hän olisi tehnyt päätöksen parikin sekuntia aikaisemmin, ei jääkarhu olisi ehkä yltänyt häneen.

Mistä ei tosin olisi ollut suurtakaan hyötyä.

Aikuinen jääkarhu pystyy lyhyellä juoksumatkalla saavuttamaan kolmenkymmenen kilometrin tuntinopeuden. Enemmänkin, jos karhu on laiha ja nälkäinen. Vedestä syöksyvä nuori naaras ei ollut syönyt viikkokausiin.

Mahtava etutassu osui Zhanhain jalkaan raapaisten riekaleiksi sekä risaisen kalsarinlahkeen että jäätyneen ihon ja viskaten miehen pitkäkseen jäälle, missä hän kieppui useita kertoja ympäri. Zhanhai ei aistinut jään kylmyyttä eikä teräviä jääkiteitä, jotka viilsivät paljasta ihoa hänen kyntäessään lunta. Keho oli aikaa siten lakannut kuljettamasta sen kaltaisia tarpeettomia ja energiaa kuluttavia aistimuksia. Näköhermot ennättivät kuitenkin rekisteröidä kasvojen edessä avautuvan kidan. Neljä pitkää kulmahammasta. Pienempien, terävien etuhampaiden rivistön. Tummanpunaisen kielen. Näköhavainto ennätti tuskin lähteä silmistä aivoihin, kun jääkarhun leuat jo sulkeutuivat hänen päänsä ympärille. Kallo halkesi, ja Zhanhain aivoja lennähti jäälle.

Kuoleman kynnyksellä selkäydin lähetti vielä miljardeja hermoimpulsseja ympäri kehoa. Yksi niistä pääsi aina valopistoolia pitelevän käden sormeen asti.

Zhanhai oli jo kuollut, kun sormi nytkähti ja painoi liipaisinta. Pistoolin sisällä vasara iski jääkylmässä piipussa odottavan patruunan kantaan. Ruuti syttyi räjähdysmäisesti, ja palokaasut lennättivät hätäraketin piipusta ulos.

Taivaalle singahtaessaan raketti poltti jääkarhun turkkiin syvän uran. Karhu irrotti otteensa miehen ruhjoutuneesta päästä ja pakeni takaisin railoon, missä sen ruho rikkoi veden pinnalle

muodostuneen ohuen jääkuoren. Laineet heittivät jääpalasia railon reunoille, ja pakkanen liimasi ne saman tien paikoilleen.

Korkeuksissa laskuvarjonsa varassa leijuva hätäraketti paloi kirkkaasti. Hetken verran jäinen maisema, jossa Zhanhain raadeltu ruumis makasi, näytti aivan helvetiltä.

”Perkele.”

Anna Aune nousi istumaan. Vasen käsivarsi oli kuin jääkalikka. Se oli liukunut nukkuessa makuupussin ulkopuolelle, vasten ilmatyynyalus *Sabvabaan* ulkoseinämää, joka vuotavan ikkunakehyksen takia oli aina jääkylmä. Kehys olisi pitänyt vaihtaa, mutta kun lähin varaosavarasto oli 1300 kilometrin päässä, ei tehtävä ollut aivan helppo. Ainoa tapa saada uusia osia oli tilata lentokonekuljetus Norjasta ja pyytää pudottamaan lähetys laskuvarjon varassa jäälle. Oli helpompaa opetella nukkumaan kädet makuupussin sisäpuolella.

Anna vei kätensä lämpökerraston alle. Sydämenlyönnit tuntuivat kylmän ihon alla. Päivän terveystiedote: Anna Aune elää. Rannekellon taulu hohti pimeässä. 23.13. Hän ei tiennyt, mikä hänet oli herättänyt, eikä hänellä ollut aavistustakaan, mihin aikaan oli mennyt nukkumaan. Ilman päivänvaloa vuorokaudet olivat pohjoisnavalla yhtä pötköä.

Hän haukotteli ja vilkaisi kuuraisesta ikkunasta ulos. Ikkunasta heijastui heikosti hänen pitkä vartensa, joka ahtaan makuupussin verhoamana näytti aivan toukalta. Taivaalla loisti punainen tähti. Hitonmoisen kokoinen, hän tajusi. Supernova. Anna räpytteli ja hieroi silmiään. Tähti loisti edelleen. Hän painoi nenänsä ikkunaan nähdäkseen paremmin ja pidätti hengitystä, jotta keuhkoissa lämmennyt ilma ei huurtaisi ikkunaa entisestään. Nyt hän näki punaisen tähden yläpuolella jotakin. Valkoista savua ja laskuvarjon. Hän ymmärsi, ettei ikkunasta näkyvä hohde ollutkaan kuoleva tähti.

Se oli hätäraketti. Näky sai hermoston pumppaamaan adreliinia vereen.

Anna tiesi liiankin hyvin, mitä hätäraketti merkitsi.

Vaaraa.

Kuolemaa.

Kaikkea, mitä hän oli lähtenyt pakoon.

Hän istui hetken hievahtamatta. Katolla antennissa vinkuva tuuli kuului selvästi, mutta niin pitkään kuin mahdollista hän uskotteli nukkuvansa yhä, näkevänsä harvinaisen todentuntuista unta, jota hän ei vielä ollut sellaiseksi tajunnut. Pohjoisnavan hiljaisuudessa ja aistiärsykkeiden puutteessa hän oli alkanut taas nähdä unia.

Hänen ei alkuunkaan tehnyt mieli herättää hytin toisella puolella nukkuvaa miestä, mutta kun hän oli tuijottanut hätärakettia niin pitkään, ettei se mitenkään voinut olla harhaa, vaistot ottivat ohjat.

”Daniel, herää!” hän kuuli huutavansa.

Professori Daniel Zakariassen, joka nukkui öisin käytettävän, hytin kahtia jakavan suojaverhon toisella puolella, urahti vaimeasti. Sänky natisi, kun hän käänsi kylkeä. Vanhuksella oli harvinaisen hyvät unenlahjat.

Anna veti verhon sivuun ja asteli työpöydän ohi. Kolme kannettavaa tietokonetta surisi hiljaa pöydällä, jään alle sijoitettujen tutkimuslaitteiden keräämää tietoa jauhaen.

”Daniel, tuolla palaa hätäraketti!”

Hän ravisteli Zakariassenia, joka hätkähti ja nousi istumaan. Kamferin haju levisi pilvenä. Zakariassen torjui kamferitipoilla flunssaa, vaikkei lähimaillakaan ollut muita viruksia kuin ne mitä he olivat itse tuoneet mukanaan.

”Mikä hätänä?” hän mumisi unenpöpperössä.

”Tuolla on hätäraketti.”

”Hätäraketti... nytkö juuri?”

Artikulaatio oli tavallistakin huolekkaampaa. Zakariassen oli alun perin Tromssan poikia, mutta hänen puheenpartensa oli kouliintunut tieteen kuivanteoreettisen kielenkäytön mukaiseksi.

Anna meni hytin etupään isojen ikkunoiden eteen. Punainen hohde oli vajonnut matalammalle, mutta näkyi vieläkin hyvin.

”Sijainti! Oletko selvittänyt sijainnin?” Zakariassen huudahti.

”En.”

Zakariassen marssi hänen ohitseensa ja pyyhkäisi kojelaudassa olevan suuren kompassin pintaan tiivistyneen kosteuden pois. Hän mutisi jotain, mitä Anna ei ensin kuullut.

”Etäisyys”, hän toisti. ”Kuinka kaukana se on?”

Anna yritti arvioida. Raketti leijui pari viikkoa sitten ahtojäistä nousseen pikku harjanteen yläpuolella. Annan sängyn alla olisi ollut etäisyysmittarilla varustettu kiikari, mutta raketti luultavasti sammuisi ennen kuin hän saisi sen esiin. Sen sijaan hän turvautui vanhaan partiolaiskikkaan.

Hän sulki oikean silmän ja ojensi käsivartensa suoraksi, peukalo yhden ahtojääröykkiön kohdalla. Kun hän vaihtoi silmää, peukalo näytti olevan alkuperäisestä röykkiöstä pari piirua vasemmalla sijaitsevan röykkiön kohdalla. Hän arvioi lakien välimatkaksi nelisensataa metriä, jonka hän kertoi partio-oppien mukaan kymmenellä.

Ahtojääharjanne oli neljän kilometrin päässä. Raketti näytti loistavan vähän harjanteesta taaksepäin.

”Ainakin neljä kilometriä, ehkä viisi”, hän sanoi.

Vaikka ääni oli hänen omansa, koki Anna olevansa ruumiinsa ulkopuolella. Hän halusi mennä takaisin sänkyyn, vetää makuupussin pään yli ja jatkaa nukkumista.

Zakariassen otti esiin pienen matkalaukun näköisen kotelon. Kotelossa oli vanhanaikaisen videokameran näköinen laite. ”Katsotaan näkykö lämpökamerassa ketään.” Hän käynnisti laitteen ja nosti sen eteensä. Pimeä jääautius piirtyi sinisenä sen ruudulle. Ainoa kohta, joka ei ollut sinisen eri sävyjä, oli hätäraketti, joka loisti kirkkaanpunaisena. Zakariassen liikutteli kameraa edestakaisin, mutta jäällä ei ollut mitään, mistä olisi säteillyt lämpöä. Hän pani kameran takaisin koteloonsa ja istuutui tietokoneen ääreen. Pohjoisnavan kartta ilmestyi näkyviin. Kun hän työnsi silmälasinsa otsalle, linssit suurensivat syviä ryppejä. Hän laski laihat sormensa näppäimistöille ja loihti valkoisesta maimasta esiin lukuja.

”Viisi kilometriä, 89 astetta... 35 minuuttia, 7 sekuntia pohjoista leveyttä. 37 astetta... 22 minuuttia... 9 sekuntia läntistä pituutta. Eihän se voi pitää paikkaansa, ei siihen kohtaan ole merkitty mitään.”

Edellisessä ammatissaan Anna oli oppinut hankkimaan aina mahdollisimman paljon tietoa maastosta, jossa mahdollinen taistelu käytäisiin. Kartoittamaan ympäristönsä. Olemaan aina valmiina kohtaamaan vihollisen, hyökkäämään tai vetäytymään. Zakariasen oli oikeassa, hätäraketin kohdalla ei olisi pitänyt olla ketään eikä mitään. Se tarkoitti, että raketin ampujan täytyi olla lähtöisin ainoasta paikasta monen sadan kilometrin säteellä, missä hänen tietääkseen oleskeli ihmisiä.

Hän veti henkeä. Kiinalaiset.